

Z innych, rzadziej spotykanych na Ziemi Lubuskiej roślin, których występowanie stwierdziłem w całym pasie wzgórz, na wymienienie zasługują: rozchodnik ościasty (*Sedum reflexum*), mikołajek płaskolistny (*Eryngium planum*), rutewka żółta (*Thalictrum flavum*), rutewka pogięta (*Thalictrum flexuosum*), dziewanna rdzawa (*Verbascum blattaria*) (z cechami *V. phoeniceum*) i wyka kaszubska (*Vicia cassubica*).

Osobliwością florystyczną tej okolicy, choć nie związaną bezpośrednio z omawianymi wzgórzami jest kotewka orzech wodny (*Trapa natans*), występujący w stawie położonym po południowej stronie Odry, przy nowym moście drogowym, gdzie tworzy zwarte skupisko o pow. około 10 arów.

Andrzej Jermaczek

INTERESUJĄCE TORFOWISKO PRZEJŚCIOWE KOŁO TRZCIELA

An interesting peatbog near Trzciel

Około 4 km na północny zachód od Trzciel (woj. gorzowskie), około 1 km na zachód od miejscowości Rybojady, leży niewielkie torfowisko przejściowe (5,6 ha) z interesującą roślinnością.

Torfowisko jest w zasadzie obiektem odkrytym, tylko około 20% jego powierzchni porastają rzadkie zarośla brzoźowo-olchowe z nielicznymi sosnami. Występuje tu charakterystyczna kępkowo-dolinkowa struktura podłoża, poziom podtopienia terenu jest w zasadzie równomierny i przez cały rok stabilny.

Na całym torfowisku stwierdzono 36 gatunków roślin naczyniowych, wśród których na uwagę zasługują: brzoza omszona (*Betula pubescens*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), przygiełka biała (*Rhynchospora alba*), turzyca bagienna (*Carex limosa* i bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*).

Analiza fitosocjologiczna roślinności pozwala wyróżnić kilka grup gatunków charakterystycznych dla klas: *Oxycocco-Sphag-*

netea, Scheuchzerio-Caricetea fuscae i Phragmitetea. Pierwsza grupa to gatunki występujące na miejscach suchszych, kępach wynurzonych ponad poziom torfowiska — żurawina (*Oxycoccus quadripetalus*) i modrzewnica (*Andromeda polyfolia*) — natomiast unikające miejsc położonych niżej, silnie podtopionych. Grupa druga to gatunki występujące w dolinkach. Należą tu między innymi przygielka biała (*Rhynchospora alba*), turzyca bagienna (*Carex limosa*), turzyca nitkowata (*Carex lasiocarpa*) i siedmiopalecznik błotny (*Comarum palustre*). Zróżnicowanie zbiorowisk dolinkowych jest znaczne, w niewielkich płatach występuje tu szereg zespołów roślinnych, między innymi *Rhynchosporium albae* i *Caricetum lasiocarpae*. Trzecią grupę stanowią gatunki charakterystyczne dla klasy Phragmitetea — trzcina (*Phragmites communis*), skrzyp bagienny (*Equisetum limosum*), turzyca zaostrowana (*Carex gracilis*), turzyca dzióbkowata (*Carex rostrata*) i inne — skupione głównie w zachodniej części, nieco bardziej podtopionej.

W roku 1987 została opracowana dokumentacja projektowa rezerwatu przyrody obejmującego omawiane torfowisko i można mieć nadzieję, że wkrótce zostanie ono objęte ochroną.

Piotr Tryjanowski

ZBIOROWE TOKOWISKO KRUKÓW (CORVUS CORAX)

A communal leks of raven (*Corvus corax*)

1 kwietnia 1990 roku nad polami uprawnymi, 2 km na zachód od Wolsztyna (woj. zielonogórskie) obserwowano 4 wspólnie tokujące pary kruków. Ptaki wykonywały wspólne loty tokowe i wydawały głosy godowe. Między osobnikami nie stwierdzono przejawów agresji. Po ok. 20 minutach do tych 8 ptaków dołączyły 3 kolejne osobniki, a po następnych 15 minutach wszystkie odleciały. Prawdopodobnie były to ptaki nielegowe, bo w tym samym dniu stwierdzono kruki siedzące na gniazdach, ok. 1,5 km od miejsca obserwacji.